

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 5P/115/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5124207996
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrea Kubjatková
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2024:5124207996.1

Uznesenie

6 5P/115/2024

Okresný súd Ž i l i n a vo starostlivosti o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, dieťa rodičov: matka C. D., E. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXXX/X, XXX XX G., a otec E. B., E. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. I. XXXX/XXX, XXX XX B., v konaní o vydanie neodkladného opatrenia o pozbavenie rodičovských práv biologickej matky k maloletému dieťaťu, takto

rozhodol:

6 5P/115/2024

Súd návrh na vydanie neodkladného opatrenia z a m i e t a v celom rozsahu.

odôvodnenie:

4 5P/115/2024

1. Navrhovateľ svojím návrhom podaným na súd dňa. 15.07.2024, žiadal súd, aby vydal neodkladného opatrenie, ktorým by matku pozbavil rodičovských práv a povinností.

2. Navrhovateľ v návrhu uviedol, že biologická matka má vážne zdravotné problémy, cukrovku, 3-krát do týždňa navštevuje dialýzu, úplnú stratu zraku po niekoľkých operáciách. V blízkej dobe ju čaká operácia oka, kedy pravdepodobne príde o oko a čaká ju transplantácia obličky. Matka býva so svojim manželom C. D. na adrese J. A. G.. Dcéra A. býva u chorých starých rodičov v malej garsónke na F. K. A. G. spolu s ujom L. B., ktorý je veľmi vážne psychicky narušený, chorý a nenavštevuje pravidelne lekárske kontroly u psychiatricky. Dňa 16.06.2022 ÚPSVaR v Čadci dostal podnet na prešetrenie pomerov v rodine malol., kde je uvedené, že matka zo zdravotných dôvodov ukončila starostlivosť o dcéru. Toto rozhodnutie neprešlo žiadnym súdnym rozhodnutím. Úrad vypracoval dňa 14.09.2022 lekársky posudok, v ktorom bola dcéra A. navrhnutá na opatrovanie a príspevok je poskytovaný starému otcovi. Ani toto opatrovanie neprešlo žiadnym súdnym rozhodnutím, pričom on ako biologický otec, najbližší rodič a príbuzný dcéry, nie je zbavený rodičovských práv. Starý otec L. B. - opatrovník mu chce

malol. A. dať, nebudú mu robiť problémy. Na základe uvedeného, matka, ktorej malol. dcéra bola zverená do osobnej starostlivosti nemá žiadnu rodičovskú zodpovednosť, o malol. sa nestará 3 roky. Biologická matka svoje rodičovské práva, povinnosti zneužíva, zanedbáva. Až od podania trestného oznámenia sa matka začala zaujímať cez chorých starých rodičov, účelovo o dcéru A., aby sa vyhla trestnoprávnej zodpovednosti. Matka sa dňa 10.10.2023 u C. M. dožadovala hospitalizácie malol. A. a jej umiestnenia na 3 mesiace do liečebne Hraň, kde zároveň matka opisovala vážny zdravotný stav starých rodičov – dedko je po infarkte hospitalizovaný. On nesúhlasil s umiestnením dcéry do liečebne. Počas návštev u neho je malol. A. kludná, chodila na WC, nemala záchvaty zlosti, hygienické návyky dodržiavala, snažila sa komunikovať rečou. Biologická matka svojou nezodpovednosťou ohrozuje predovšetkým telesný a psychický vývin dcéry. Z týchto dôvodov matka nemôže vykonávať každodennú starostlivosť o malol. dcéru. Za závažne zanedbanie rodičovských práv a povinností sa považuje trvalé ponechanie malol. dieťaťa u chorých starých rodičov, nepodieľanie sa na výchove a výžive, nezdieľanie spoločnej domácnosti s dieťaťom. On nebol zbavený rodičovských práv súdnym rozhodnutím, s dcérou si rozumie. Jeho zdravotný stav je stabilizovaný, kompenzovaný, je plne práceschopný a spôsobilý postarať sa o dcéru A. s manželkou. Má rád svoju dcéru, má s ňou vytvorený pekný citový vzťah, záleží mu na nej. A. sa vždy teší z ich stretnutí. Dcére vie zabezpečiť potrebnú celkovú osobnú aj zdravotnú starostlivosť. Má za to, že v jeho prípade je splnená podmienka odôvodnenej potreby na vydanie neodkladného opatrenia na pozbavenie rodičovských práv a povinností biologickej matky k malol. dieťaťu A.. Žiada súd, aby neodkladným opatrením pozbavil matku rodičovských práv a povinností.

3. Navrhovateľ k návrhu pripojil:

- Rodný list dieťaťa,
- Spáva od L. B.,
- Zvuková nahrávka, kde sa matka priznáva, že sa o A. nestarala 3 roky,
- Lekársky nález od detskej psychiatričky C. M.,
- Posudok C. H.

4. Zo spisového materiálu mal súd preukázané, že rozsudkom OS Čadca č. k. 12P/27/2017-41 zo dňa 30.11.2017 bola maloletá A. zverená do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na jej výživu sumou 50 € mesačne. Rozsudkom OS Čadca zo dňa č. k. 5P/9/2023-46 zo dňa 30.03.2023 bolo otcovi zvýšené výživné na sumu 180 € mesačne. Rozsudkom OS Čadca č. k. CA-5P/159/2022-44 zo dňa 11.05.2023 bol otcovi upravený styk s maloletou A. a to každý páry týždeň v piatok, v čase od 13:00 hod. do 16:00 hod. bez prítomnosti matky.

5. Zo spisu sp. zn. 5P/68/2024 mal súd preukázané, že rozsudkom sp. zn. 5P/68/2024-85 zo dňa 10.06.2024 súd návrh otca o zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti otca, určenie výživného matke, zastavenie vyživovacej povinnosti otcovi, vrátenie uhradeného výživného vo výške 3 500 € a úpravu styku ako nedôvodný zamietol.

6. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP) na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP) pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

8. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

9. Podľa § 329 ods. 1 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

10. Podľa § 329 ods. 2 CSP pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

11. Úprava rodičovských práv a povinností je obsiahnutá v zákone č. 36/2005 Z. z. o rodine.

12. Podľa § 28 ods. 2 zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

13. Podľa § 38 ods. 4 Zákona o rodine, ak rodič zneužíva svoje rodičovské práva a povinnosti najmä týraním, zneužívaním, zanedbávaním maloletého dieťaťa alebo iným zlým zaobchádzaním s maloletým dieťaťom, alebo výkon rodičovských práv a povinnosti napriek predchádzajúcim upozorneniam závažným spôsobom zanedbáva, súd pozbaví rodiča výkonu rodičovských práv.

14. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že ide o procesný inštitút, ktorého účelom je bezodkladne upraviť pomery účastníkov, ak je to potrebné. Je nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov.

15. Dokazovanie pred rozhodnutím súdu o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nie je dokazovaním v rozsahu vyžadovanom v základnom konaní. Rozsah dokazovania je zúžený vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia. Súd zisťuje len tie najvýznamnejšie skutočnosti potrebné pre rozhodnutie.

16. Pri rozhodovaní o dôvodnosti neodkladného opatrenia súd nevyhnutne riešil otázku potreby bezodkladnej úpravy pomerov maloletého dieťaťa. Vychádzal pritom z tvrdení navrhovateľky a z listinných dôkazov predložených navrhovateľkou.

17. Neodkladné opatrenie je možné nariadiť v prípadoch týkajúcich sa starostlivosti o maloleté dieťa za predpokladu, že pomery maloletého je nevyhnutné upraviť bezodkladne. Z tohto hľadiska je potrebné skúmať aj záujem maloletého dieťaťa na nariadení navrhovaného neodkladného opatrenia, ktorý bude daný predovšetkým vtedy, ak tento záujem maloletého bude narušený alebo ohrozený v prípade absencie bezodkladnej úpravy jeho pomerov. Účelom neodkladného opatrenia vo veciach maloletých je poskytnutie aj preventívnej ochrany ich práv a záujmom ešte pred ich porušením alebo ohrozením. Konanie starostlivosti súdu o maloleté dieťa pri nariadení neodkladného opatrenia je súd v záujme maloletého dieťaťa povinný starostlivo uvážiť, či sú pre takéto opatrenie splnené všetky zákonné podmienky. Je potrebné poznamenať, že nariadenie neodkladného opatrenia je dôvodné iba za situácie, ak je potrebné bezodkladne vyriešiť situáciu, v akej sa maloleté dieťa ocitlo. Nárok, ktorému sa má poskytnúť dočasná ochrana formou neodkladného opatrenia nemusí byť nepochybné preukázaný, musí byť však osvedčený. Miera osvedčenia sa riadi vždy konkrétnou situáciou.

18. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd má za to, že navrhovateľ neosvedčil, že by záujem maloletej bol narušený alebo ohrozený, že je potrebné okamžite, bezodkladne vyriešiť situáciu, v akej sa maloletá ocitla.

19. Pozbavenie rodiča výkonu rodičovských práv je najväčším a najtvrdším zásahom do rodičovských práv. Súd rodiča pozbaví výkonu rodičovských práv ak rodič zneužíva svoje rodičovské práva a povinnosti, alebo výkon rodičovských práv a povinností napriek predchádzajúcim upozorneniam závažným spôsobom zanedbáva. Za zneužívanie rodičovských práv a povinností sa považuje zvrátenie účelu výchovy proti záujmom dieťaťa, resp. úmyselné konanie ohrozujúce telesný alebo duševný vývoj dieťaťa. V zmysle zákona ide o týranie, zneužívanie, zanedbávanie malol. dieťaťa alebo iné zlé zaobchádzanie. Taktiež napr. ohrozovanie telesného a duševného vývoja detí, umožňovania im páchanie trestnej činnosti, navádzanie na trestnú činnosť, vedenie nemorálneho spôsobu života a pod. Za závažné zanedbávanie výkonu rodičovských práv sa považuje absolútny nezáujem o malol. dieťa, najmä o jeho výchovu, výživu, dlhodobé neplnenie si rodičovských práv a povinností, neposkytnutie základných životných potrieb dieťaťa, opustenie dieťaťa a pod. Predpokladom pozbavenia rodičovskej zodpovednosti je, že rodič si neplní svoje povinnosti aj keby si ich plniť mohol. Vzhľadom na tak závažný zásah do rodičovských práv ako je pozbavenie, je jednoznačné, že súd o pozbavení rodičovských práv nemôže rozhodnúť na základe neodkladného opatrenia bez vykonaného riadneho dokazovania.

20. Súd poukazuje na to, že len pred nedávanom prebehlo konanie 5P/68/2024, rozsudok vydaný dňa 10. 06. 2024, kde bolo vykonané riadne dokazovanie šetrením kolíznym opatrovníkom, výsluchom účastníkov, ako aj dozorom prokurátora, kde otec v konaní žiadal o zverenie malol. dcéry do svojej osobnej starostlivosti a určenie výživného matke, taktiež vrátenie 3500 eur, ktoré jej vyplatil titulom

platenia výživného, avšak matka sa o dieťa nestarala. Zo samotného rozsudku teda vyplýva, že matka sa v rámci svojho ťažkého zdravotného stavu – cukrovka, dialýza 3-krát do týždňa, takmer úplná strata zraku, stará o malol. A., denne ju navštevuje, zakupuje jej oblečenie, prispieva na stravu, rieši podľa svojich možností celkovú starostlivosť. Je pravda, že malol. býva u svojich starých rodičov, ktorí matke pomáhajú so starostlivosťou o malol.. Starý otec dostáva príspevok za opatrovanie. Počas 3 neohlásených návštev bolo zistené, že malol. má vytvorené vhodné podnetné prostredie, starí rodičia sa o ňu riadne starajú, bol navarený teplý obed, malol. bola spokojná, vhodne oblečená, pekne upravená, počúvala hudbu. Taktiež v byte matky bolo čisto, upratané, malol. tam má zariadenú svoju izbičku. Naopak otec sa o A. nezaujíma, neplatí výživné, nesnaží sa ju kontaktovať, na narodeniny a Vianoce jej nič nekúpil. Je pravda, že matka so starými rodičmi zvažovali trojmesačný liečebný pobyt v psychiatrickej liečebni Hraň, tento problém konzultovali s pedo-psychiatrickou, aby zmiernili agresívne správanie sa malol. avšak nakoniec ju na tento pobyt nedali, nakoľko bola na nich silno emocionálne naviazaná a nevedeli by si predstaviť, že by boli taký dlhý čas od nej. Otec bol v minulosti trestaný. Počas spolužitia s matkou malol. A. bol hospitalizovaný na psychiatrii za agresívne správanie v alkoholovom opojení, ktoré kombinoval s liekmi. Taktiež úrad dostal v roku 2022 podnet na prešetrovanie pomerov v rodine malol., kde bolo uvedené, že zo zdravotných dôvodov matka skončila starostlivosť o dcéru, a bola posúdená psychická a fyzická schopnosť otca vykonávať opatrovanie o malol., kedy posudkový lekár úradu vydal potvrdenie, že otec nie je psychicky schopný opatrovať dieťa s mentálnym postihnutím. Pokiaľ aj otec doložil potvrdenie od C. H., z uvedeného potvrdenia vyplýva, že otec u uvedeného lekára od roku 2018 nebol. Potvrdenie je zo dňa 21.04.2022. V danom konaní ako kolízna opatrovníčka, tak aj zástupkyňa okresnej prokuratúry jednoznačne vyjadrili názor, aby súd návrh zamietol, nielen z toho dôvodu, že otec sa o malol. nezaujíma, neplní si vyživovaciu povinnosť, nekontaktuje ju, páchal trestnú činnosť, za ktorú bol odsúdený, bol hospitalizovaný na psychiatrii za agresívne správanie sa pod vplyvom alkoholu v spojení s liekmi, ale aj z toho dôvodu, že otec v súčasnosti nemá vyriešenú otázku bývania. Ako otec, tak aj jeho súčasná manželka v konaní odmietli odpovedať, kde vlastne bývajú. Z uvedených dôvodov, súd teda návrh otca na zverenie malol. do svojej osobnej starostlivosti v tomto konaní zamietol.

21. Ako už bolo vyššie uvedené, pozbavenie rodiča výkonu rodičovských práv je najzávažnejším a najtvrdším zásahom do jeho práv, preto súd o pozbavení nemôže rozhodovať neodkladným opatrením. Súd však v danom prípade nevidel ani žiaden dôvod na pozbavenie rodičovských práv matky, nemal preukázané žiadne zneužívanie rodičovských práv a povinností alebo zanedbávanie výkonu rodičovských práv a povinností napriek predchádzajúcim upozorneniam a preto návrh zamietol. Naopak súd poukazuje na to, ako to vyplýva z predchádzajúceho konania sp. zn. 5P/68/2024, že matka sa napriek svojmu ťažkému zdravotnému stavu stará o maloletú v rámci svojich možností, pričom pri starostlivosti jej pomáhajú jej rodičia.

Poučenie:

2 5P/115/2024

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného súdu na Krajský súd v Žiline písomne v troch vyhotoveniach.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody), a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 332 ods. 1 CSP

(1) Neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.